

Kancelaria Premiera

Konsultacje

Równe małżeństwa i związki partnerskie

20 sierpnia 2014 r.

Streszczenie

Celem niniejszych działań jest przeprowadzenie konsultacji wśród mieszkańców wyspy odnośnie różnych problemów związanych z „równym małżeństwem”, w tym opcjami dostępnymi przy opracowywaniu przepisów, dzięki którym na Jersey dopuszczalne będą małżeństwa osób tej samej płci.

Konsultacje zakończone zostaną w dniu 22 października 2014 r.

W jakim celu przeprowadzane są konsultacje?

W lipcu 2014 r. Parlament Stanów Wyspy Jersey zlecił premierowi zbadanie słuszności wprowadzenia na wyspie przepisów dopuszczających zawieranie związków małżeńskich przez osoby tej samej płci. Raport premiera ma zostać odesłany do parlamentu do końca grudnia 2014 r.

Proces konsultacji stanowi ważną część działań zleconych premierowi. Dzięki niemu mieszkańcy wyspy mogą skomentować szereg różnych kwestii dotyczących przepisów odnoszących się do małżeństw osób tej samej płci, a także inne problemy związane z równym prawem do zawierania związków małżeńskich oraz partnerskich, w tym przepisów dotyczących rejestrowanych związków partnerskich osób tej samej płci.

Informacje zebrane na podstawie konsultacji przedstawione zostaną w formie raportu, który premier odeśle do parlamentu. Raport zostanie również podany do publicznej wiadomości.

Choć termin odesłania raportu wyznaczony został na koniec grudnia 2014 r., premier zdecydował się spróbować uczynić to w listopadzie 2014 r. Jego decyzja motywowana jest wysokim zainteresowaniem społeczeństwa odnośnie kwestii małżeństw tej samej płci.

Kto powinien odpowiedzieć?

Chcielibyśmy poznać opinię:

- członków społeczeństwa
- organizacji wolontarystycznych oraz wspólnotowych
- związków religijnych i wyznaniowych
- grup lesbijskich, homoseksualnych, biseksualnych oraz transpłciowych.

Czego chcielibyśmy się dowiedzieć?

W niniejszym dokumencie przedstawiono szereg różnych opcji i kwestii związanych z równym prawem do zawierania związków małżeńskich. Oto, czego chcielibyśmy się dowiedzieć:

- Która z przedstawionych w niniejszym dokumencie opcji małżeństw tej samej płci jest według Państwa najbardziej odpowiednia w przypadku wyspy Jersey?
- Czy według Państwa powinniśmy wprowadzić małżeństwa humanistyczne i niereligijne?

¹ Pelen tekst uchwały Parlamentu brzmiał następująco: „ustalić w związku z propozycją, by pozwolono parom tej samej płci na zawieranie małżeństw cywilnych, aby premier poproszony został do 31 grudnia 2014 r. o przeprowadzenie analizy i odesłanie do parlamentu raportu w sprawie tego, czy powinno się wprowadzić przepisy zezwalające na takie małżeństwa z zachowaniem odpowiednich zabezpieczeń oraz jakie zmiany należy wprowadzić, aby w jakiś sposób możliwe było uznawanie na wyspie Jersey rejestrowanych związków partnerskich i małżeństw zawartych poza terytorium wyspy z uwzględnieniem przepisów zawierających klauzulę, w której stwierdzono by konkretnie, iż wspólnoty religijne i wyznaniowe nie będą musiały udzielać ślubu osobom tej samej płci, chyba że wyrażą to zgodę.”

- Czy według Państwa rejestrowane związki partnerskie powinny być dostępne nie tylko dla osób tej samej płci, ale również płci przeciwnej?
- Czy uważają Państwo, iż zdrada powinna stanowić podstawę do rozwiązania związku partnerskiego, czy też należy ją skreślić z listy podstaw do rozwodu, jeśli chodzi o małżeństwo?

Jak można wziąć udział w konsultacjach?

Na zebranie w sprawie konsultacji można przybyć:

Data	Godzina	Miejsce
Poniedziałek, 15 września	12.00-13.15	St Paul's Centre
Poniedziałek, 15 września	13.30-14.45	St Paul's Centre
Poniedziałek, 29 września	18.30-19.45	St Helier Town Hall
Wtorek, 30 września	18.30-19.45	St Helier Town Hall

Ogólna ilość miejsc w St Paul's Centre wynosi 110 osób, a w Town Hall 250. Aby zagwarantować sobie miejsce na zebraniu, prosimy zarezerwować je, wysyłając wiadomość e-mail na adres: a.hamon2@gov.je bądź dzwoniąc pod numer 01534 440682. W przypadku gdy ilość przybyłych osób będzie większa niż podane wyżej liczby, osoby posiadające rezerwację będą miały pierwszeństwo.

Uwaga, jeśli zainteresowanie spotkaniami w sprawie konsultacji przewyższy ilość dostępnych miejsc, mieszkańcy wyspy będą mogli wziąć udział w konsultacjach online.

Swoje uwagi przesyłać można:

- wypełniając ankietę dostępną na stronie internetowej konsultacji (www.gov.je/consult)
- e-mailem (a.hamon2@gov.je)
- listownie

Adres korespondencyjny:

Konsultacje w sprawie małżeństw osób tej samej płci (Same-sex marriage consultation)
 Cyril Le Marquand House
 PO BOX 140
 St Helier
 Jersey JE4 8QT

Facebook i Twitter

Uwagi opublikowane na profilu Stanów Wyspy Jersey na Facebooku (<https://www.facebook.com/StatesofJersey>) oraz informacje przesyłane na kanał Stanów na Twitterze (hashtag #equalmarriage) zostaną rozpatrzone, ale niekoniecznie muszą znaleźć się w raporcie końcowym, chyba że dotyczą kwestii zawartych w niniejszym dokumencie konsultacyjnym.

Przesyłanie uwag

W przypadku przesyłania uwag w formie listu lub e-maila, prosimy o podanie poniższych informacji:

- imię i nazwisko oraz dane kontaktowe
- prosimy zaznaczyć, czy odpowiedź przesyłana jest w imieniu organizacji, czy stanowi ona opinię członka społeczeństwa.

Proszę pamiętać, iż odpowiedzi dotyczące konsultacji mogą zostać podane do publicznej wiadomości (np. przesłane na życzenie do innych zainteresowanych stron, dostarczone do Urzędu Kontroli, zacytowane w opublikowanym raporcie albo przekazane w środkach masowego przekazu itd.). Należy nam zatem powiedzieć, czy:

- a. zgadzają się Państwo na to, aby Państwa uwagi zostały podane do publicznej wiadomości i Państwu przypisane
- b. zgadzają się Państwo na to, aby Państwa uwagi zostały podane do publicznej wiadomości bez przypisywania ich Państwu (tzn. w sposób anonimowy)
- c. nie chcą Państwo, aby Państwa uwagi podane zostały do publicznej wiadomości.

Jeżeli nie przekażą Państwo tych informacji, uznamy, iż nie chcą, aby ich uwagi oraz imię i nazwisko zostały upublicznione.

Uwagi obraźliwe

Uwagi obraźliwe nie zostaną uwzględnione w raporcie dot. konsultacji, a w przypadku przesłania ich za pośrednictwem Facebooka lub Twittera, zostaną one usunięte.

SPIS TREŚCI

Część 1: Wstęp

- A. Tło
- B. Dalsze kroki

Część 2: Obecna sytuacja

- A. Małżeństwo
- B. Małżeństwo osób tej samej płci
- C. Małżeństwo humanistyczne i niereligijne
- D. Rejestrowany związek partnerski
- E. Związki oparte na prawie powszechnym
- F. Osoby transpłciowe przebywające w związku małżeńskim lub w rejestrowanym związku partnerskim
- G. Zdrada jako podstawa do rozwodu lub rozwiązania związku

Część 3: Opcje dot. ewentualnej zmiany

- A. Małżeństwo osób tej samej płci
  - Opcja 1: Tylko małżeństwa cywilne osób tej samej płci
  - Opcja 2: Małżeństwa cywilne osób tej samej płci oraz małżeństwa wyznaniowe osób tej samej płci
  - Opcja 3: Tylko małżeństwa cywilne osób tej samej oraz przeciwnej płci (znane również jako związek cywilny)

Pytania dotyczące punktu A

- B. Małżeństwo humanistyczne i niereligijne

Pytania dotyczące punktu B

- C. Rejestrowane związki partnerskie
  - Opcja 1: Rejestrowany związek partnerski dla par o przeciwnej oraz tej samej płci
  - Opcja 2: Rejestrowany związek partnerski tylko dla par tej samej płci

Pytania dotyczące punktu C

- D. Zdrada jako podstawa do rozwodu lub rozwiązania związku
  - Opcja 1: Wprowadzenie zdrady jako podstawy do rozwiązania rejestrowanego związku partnerskiego
  - Opcja 2: Skreślenie zdrady z listy podstaw do rozwodu, jeśli chodzi o małżeństwo
  - Opcja 3: Nowa definicja zdrady

Pytania dotyczące punktu D

Część 4: Odpowiedź na konsultacje

Załączniki

1. Pytania i odpowiedzi
2. Małżeństwa osób tej samej płci w innych jurysdykcjach
3. Kraje europejskie, w których w świetle prawa uznawane są jedynie małżeństwa cywilne

Terminy oraz wyrażenia

W niniejszym dokumencie wykorzystano następujące terminy oraz wyrażenia:

- Błogosławieństwo – odnosi się do błogosławieństwa lub ceremonii, które często mają miejsce po lub przed ślubem cywilnym. Błogosławieństwo albo ceremonia często są przeprowadzane przez urzędnika kościelnego i są formą religijnego uznania ślubu, który został udzielony przez urzędnika stanu cywilnego. Nie mają mocy prawnej.
- Miejsce o charakterze cywilnym – odnosi się do miejsc, które nie stanowią ośrodków kultu religijnego, gdzie ludzie mogą zawrzeć związek małżeński lub partnerski bądź otrzymać błogosławieństwo. Przykładem jest Urząd Stanu Cywilnego albo inne zatwierdzone miejsca, takie jak hotele oraz miejsca historyczne.
- Rozwiązanie – rozwiązanie rejestrowanego związku partnerskiego jest równoznaczne z rozwodem w przypadku małżeństwa.
- Ośrodek kultu religijnego – odnosi się do kościołów oraz innych miejsc, takich jak kaplice, synagogi, zbory itd., które zostały zarejestrowane przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego jako miejsca, gdzie można zawrzeć związek małżeński.
- Urzędnicy kościelni – odnosi się do urzędników kościelnych lub z innych związków wyznaniowych, np. wikariuszy, księży, osób duchownych, rabinów lub pastorów.
- Organizacje religijne – odnosi się do związków religijnych lub wyznaniowych, np. chrześcijanie, żydzi, muzułmanie czy kwakrzy.

CZĘŚĆ 1: WSTĘP

A. Tło

Małżeństwo jest niezwykle ważną instytucją. Oparte na fundamentach trwałego oddania, odpowiedzialności i wierności stanowi czynnik, który wiąże oraz umacnia społeczeństwo.

Jednocześnie jednak, tak samo jak inne instytucje, nie jest czymś statycznym. Jego charakter zmieniał się w przeszłości w odpowiedzi na zmiany społeczne, takie jak większe zróżnicowanie religijne oraz wzrost liczby powtórnie zawieranych związków.

Od marca 2014 r. małżeństwo stało się dostępne dla par tej samej płci w Anglii oraz Walii, a w nadchodzących miesiącach podobne przepisy wejdą w życie w Szkocji. Stanowisko przyjęte przez rząd brytyjski jest takie, iż społeczeństwo nie może przeszkodzić żadnej parze w zawarciu związku małżeńskiego, chyba że istnieją bardzo ważne ku temu powody – darzenie miłością osoby tej samej płci nie jest według rządu wystarczającym powodem, aby nie mogło dojść do ślubu. Ponadto coraz więcej organów władzy wykonawczej na całym świecie², skłania się w kierunku stwierdzenia, iż małżeństwa osób tej samej płci sprawiają, że społeczeństwo staje się bardziej sprawiedliwe oraz zintegrowane.

Przyjmując do wiadomości fakt, iż w innych jurysdykcjach podjęto decyzję, iż wszyscy ludzie powinni mieć prawo do zawarcia związku małżeńskiego, trzeba również pamiętać o tym, iż wprowadzone przepisy różnią się w sposób stosunkowo istotny. Różnice te spowodowane są cechami charakterystycznymi oraz aspiracjami danego kraju, a także miejscowym prawem.

W **części 2** niniejszego dokumentu przedstawiono obecną sytuację na wyspie Jersey, jeśli chodzi o równe prawo do zawierania związku małżeńskiego. Chodzi tu nie tylko o kwestie związane z małżeństwem osób tej samej płci, ale także problemy dotyczące ślubów humanistycznych, rejestrowanych związków małżeńskich oraz zdrady.

W **części 3** przedstawiono różne opcje dotyczące każdej z powyższych kwestii, w tym różne sposoby, w jakie można wprowadzić prawo do zawierania związku małżeńskiego przez osoby tej samej płci na wyspie Jersey. Na przykład można by jedynie dopuścić małżeństwa cywilne osób tej samej płci albo szerzej, pójść za przykładem prawa brytyjskiego i dopuścić małżeństwa cywilne oraz religijne osób tej samej płci. Ewentualnie można by wprowadzić jedynie system małżeństw cywilnych, zarówno dla par tej samej jak i przeciwnej płci. System ten znany jest również jako system związków cywilnych i jest stosowany w wielu innych europejskich krajach³. W części 3 znaleźć można również szereg pytań, dzięki którym będziemy mogli poznać zdanie mieszkańców wyspy na temat opisanych opcji.

W **części 4** należy podać podstawowe informacje (np. dane kontaktowe) na temat osób, które odpowiadają na konsultacje. Są nam one potrzebne w celu przetworzenia odpowiedzi oraz do korespondencji.

Wiemy, iż opinie różnych ludzi na temat małżeństw osób tej samej płci mogą różnić się diametralnie, celem niniejszego dokumentu nie jest jednak zniwelowanie tych różnic ani sterowanie nimi. Niemniej jednak znaleźć można w nim miejsce na wyrażenie swojego zdania poprzez odpowiedź na pytania zawarte w niniejszej wersji papierowej oraz w wersji online (www.gov.je/consult).

Opinie te zostaną podsumowane w raporcie, który przesłany zostanie do parlamentu (nie dotyczy to komentarzy wyrażonych w formie uznanej za obraźliwą).

---

² Patrz Załącznik nr 2, w którym znaleźć można wykaz krajów, w których wprowadzono albo wprowadza się przepisy zezwalające na zawieranie małżeństw przez osoby tej samej płci.

³ Wykaz tych krajów znaleźć można w Załączniku nr 3.

B. Dalsze kroki

Konsultacje zakończone zostaną w **środę, 22 października 2014 r.** Następnie zapoznamy się ze wszystkimi otrzymanymi uwagami i sporządzimy raport, który przedłożony zostanie w parlamencie w listopadzie 2014 r.

W raporcie podsumowane zostaną informacje zebrane podczas konsultacji oraz przedstawione będą zalecenia dotyczące dalszych kroków. Zalecenia te obejmować będą działania, które należy podjąć w celu pełnego zbadania i zastosowania proponowanych zmian do naszych przepisów prawnych. Debata dotycząca tych zmian oraz ich akceptacja leżeć jednak będzie ostatecznie w gestii parlamentu.

CZĘŚĆ 2: OBECNA SYTUACJA

A. Małżeństwo

W chwili obecnej na wyspie Jersey związek małżeński zawarty może zostać jedynie przez osoby płci przeciwnej (tj. mężczyznę i kobietę). Może się to odbyć w postaci ceremonii religijnej (ślub wyznaniowy) lub cywilnej (ślub cywilny).

Ślub wyznaniowy⁴ przeprowadzany jest lub udzielany przez urzędnika kościelnego, np. pastora albo księdza. Ślub cywilny przeprowadzany jest przez urzędnika stanu cywilnego (tj. urzędnika państwowego)⁵.

Bez względu na to, czy ceremonia ma charakter religijny, czy świecki przeprowadzana jest poprzez wypowiedzenie określonej formuły słownej. W przypadku ślubu wyznaniowego formuła ta może być zgodna z rytuałem danej religii albo z tekstem przedstawionym w Ustawie z 2001 r. o małżeństwie i stanie cywilnym (na wyspie Jersey) („Ustawa o małżeństwie”)⁶. W przypadku ślubu cywilnego wypowiedzane słowa – podobnie jak cała ceremonia – pozbawione są treści religijnych, stąd jest on czasem określany mianem ślubu świeckiego.

Ślub cywilny może się odbyć jedynie w miejscu o charakterze cywilnym, a ślub wyznaniowy w ośrodku kultu religijnego.

B. Małżeństwo osób tej samej płci

W chwili obecnej na wyspie Jersey związek małżeński nie może zostać zawarty przez osoby tej samej płci, dotyczy to zarówno ślubu wyznaniowego jak i cywilnego. Związek małżeński zawarty w innym miejscu nie zostanie uznany na Jersey, może jednak zostać uznany za rejestrowany związek partnerski zgodnie z Ustawą z 2012 r. o rejestrowanych związkach partnerskich (na wyspie Jersey) („Ustawa o związkach partnerskich”).

Anglia i Walia

Pary tej samej płci mogą zawierać związek małżeński w Anglii oraz Walii. Może się to odbyć w postaci ślubu cywilnego albo wyznaniowego, jeżeli organizacja religijna oraz urzędnik kościelny zgodzą się udzielić ślubu osobom tej samej płci.

Małżeństwo osób tej samej płci zawarte może zostać w miejscu o charakterze cywilnym lub w ośrodku kultu religijnego, jeżeli organizacja religijna zgodzi się, aby dany ośrodek został wpisany na listę miejsc dostępnych dla tego rodzaju ślubów.

Pary, które zawarły rejestrowany związek partnerski mogą przekształcić go w małżeństwo,

⁴ Jeżeli ślub odbywa się na wyspie Jersey w kościele nieanglikańskim, np. katolickim, może do niego dojść jedynie wtedy, gdy Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego wyspy Jersey udzieli swojego pozwolenia. Pozwolenie to zezwala parze na małżeństwo wyznaniowe w ośrodku kultu religijnego.

⁵ Może to być kierownik Urzędu Stanu Cywilnego, jego zastępca albo osoba przez niego wyznaczona.

⁶ Ustawa o małżeństwie określa przebieg oraz wymagania związane z zawieraniem związków małżeńskich na wyspie Jersey. Obejmuje to określoną formułę słowną stosowaną w celu zawarcia związku, jeżeli nie odbywa się to w kościele anglikańskim.

jeśli sobie tego życzą.

Uwaga: Kościół Anglii (Church of England) oraz Kościół w Walii (Church in Wales)

Kościół Anglii oraz Kościół w Walii posiadają obowiązek prawny udzielenia ślubu swoim parafianom, co odróżnia te instytucje od innych organizacji religijnych na terenie Anglii i Walii, dlatego w tamtejszych przepisach dotyczących małżeństw osób tej samej płci trzeba było bardzo wyraźnie stwierdzić, iż obowiązek ten nie dotyczy par tej samej płci (tzn. nie można nikogo zmusić do udzielenia ślubu osobom tej samej płci, ale – podobnie jak w przypadku wszystkich innych organizacji religijnych – istnieje możliwość podjęcia takiej decyzji).

Przepisy te chronią również prawo kanoniczne Kościoła Anglii, w którym znajduje się stwierdzenie, iż małżeństwo jest związkiem mężczyzny i kobiety. Prawo kanoniczne jest zbiorem przepisów własnych, obowiązujących w Kościele w Anglii.

Szkocja

Prawo szkockie zostało zmienione i już niedługo związek małżeński będzie mógł być w tym kraju zawierany przez pary tej samej płci. Podobnie jak w przypadku Anglii może się to odbyć w postaci ślubu cywilnego albo wyznaniowego, jeżeli organizacja religijna oraz urzędnik kościelny zgodzą się udzielić ślubu osobom tej samej płci.

Irlandia Północna

W Irlandii Północnej propozycja dopuszczenia małżeństw osób tej samej płci została niedawno odrzucona, oczekuje się jednak, iż niedługo opracowana zostanie nowa propozycja i prawo ulegnie zmianie.

C. Małżeństwo humanistyczne i niereligijne

Humanizm to postawa filozoficzno-etyczna, która skupia się na wartości istoty ludzkiej. Humanisci opierają swoje poglądy na świat oraz zagadnienia etyczne na rozumowaniu oraz empatii, a nie na doktrynach religijnych.

Śluby humanistyczne nie mogą być obecnie przeprowadzane na Jersey – ani w przypadku par przeciwnej ani tej samej płci, ale osoby o tych poglądach uczestniczą w ceremonii humanistycznej po tym, jak zawarty zostanie przez nich ślub cywilny. Sytuację taką można jednak uznać za niesprawiedliwą, gdyż małżeństwo humanistyczne oparte jest na humanistycznych wartościach i przekonaniach, a zatem jest czymś więcej oraz czymś innym od małżeństwa cywilnego. Można się również spierać, iż skoro ślub wyznaniowy dostępny jest dla osób wyznających wiarę religijną, to osoby wierzące w wartości humanistyczne powinny także móc wziąć ślub humanistyczny.

Małżeństwo humanistyczne zawarte w innym miejscu uznane zostanie na wyspie Jersey jedynie wtedy, gdy było uznawane w świetle prawa w kraju, w którym doszło do jego zawarcia oraz gdy dotyczy osób przeciwnej płci.

Anglia, Walia oraz Irlandia Północna

Ministerstwo Sprawiedliwości przeprowadza obecnie konsultacje w sprawie tego, czy organizacje humanistyczne oraz o przekonaniach niereligijnych powinny móc udzielać ślubów. Szacuje się, iż w Anglii i Walii co roku przeprowadzanych jest w przybliżeniu od sześciuset do ośmiuset tego rodzaju ślubów, nie mają one jednak mocy prawnej.

Szkocja

W Szkocji dopuszcza się śluby przeprowadzane przez organizacje humanistyczne oraz o przekonaniach niereligijnych. Udzielane są one przez zarejestrowanego „celebranta” i mają moc prawną.

Szkocja jest jednym z nielicznych krajów, w których tego typu małżeństwa są uznawane w świetle prawa. Do innych państw należą: Australia, Kanada, Islandia, Irlandia, Nowa Zelandia, Norwegia oraz niektóre stany USA.

D. Rejestrowany związek partnerski

Rejestrowane związki partnerskie wprowadzone zostały na Jersey w 2012 r. jedynie dla par tej samej płci. W tamtym czasie uważano je za potencjalną „alternatywę” dla małżeństwa. Choć osoby zawierające tego typu związek mają niemal identyczne prawa jak osoby, które zawierają związek małżeński, nie jest on tym samym, co ślub.

Zawarcie związku partnerskiego ma całkowicie cywilny charakter i wprowadzone jest do rejestru poprzez podpisanie dokumentu stwierdzającego zawarcie tego typu związku. Wiele osób uważa, iż nie mają one takiego samego wydźwięku emocjonalnego jak instytucja małżeństwa.

Wielka Brytania

W całej Wielkiej Brytanii dopuszcza się zawieranie rejestrowanych związków partnerskich przez pary tej samej płci. Nie mogą ich zawierać pary płci przeciwnej.

E. Związki oparte na prawie powszechnym

O parach, które nie są małżeństwem, ale mieszkają razem w sposób identyczny jak w małżeństwie, mówi się często jako o tych, które zawarły „ślub oparty na prawie powszechnym”. Związki oparte na prawie powszechnym nie mają mocy prawnej na wyspie Jersey, a w przypadku ich rozpadu, żadna ze stron nie ma specjalnych praw przysługujących małżonkom ani osobom, które zawarły rejestrowany związek partnerski (np. prawo do dziedziczenia). Związki te są jednak uznawane w niektórych sytuacjach, np. w przypadku świadczeń socjalnych przyznawanych na podstawie kryteriów dochodowych.

Wielka Brytania

Wielka Brytania ma w tym wypadku sytuację podobną jak na wyspie Jersey – związki oparte na prawie powszechnym nie mają jako tako mocy prawnej.

F. Osoby transpłciowe przebywające w związku małżeńskim lub w rejestrowanym związku partnerskim

W przypadku wyspy Jersey osoby, które w sposób prawny zmieniają swoją płć w czasie przebywania w związku małżeńskim, muszą go zakończyć. Spowodowane jest to faktem, iż dwie osoby tej samej płci nie mogą w chwili obecnej być małżeństwem. Przykładowo, jeśli mężczyzna stanie się kobietą, małżeństwo musi zostać zakończone, gdyż obecnie kobieta nie może przebywać w małżeństwie z inną kobietą.

Osoby, które w sposób prawny zmieniają swoją płć w czasie przebywania w rejestrowanym związku partnerskim, muszą go zakończyć, a jeśli pragnęłyby kontynuować swój związek, muszą wziąć ślub. Spowodowane jest to faktem, iż dwie osoby przeciwnej płci nie mogą w chwili obecnej przebywać w rejestrowanym związku partnerskim. Przykładowo w przypadku zmiany płci przez kobietę, która zawarła rejestrowany związek partnerski z inną kobietą, związek ten musi zostać zakończony, gdyż obecnie mężczyzna nie może zawierać rejestrowanego związku partnerskiego z kobietą.

Wiele osób przebywających w związku małżeńskim z osobą, która zmieni płć, nie chcą, aby związek został zakończony – podobnie myślą osoby zmieniające płć. Dalej kochają swoich partnerów i pragną kontynuować związek ze względów emocjonalnych, rodzinnych i finansowych. Dotyczy to także rejestrowanych związków partnerskich.

Anglia i Walia

Ze względu na fakt, iż w Anglii i Walii dopuszczalne jest małżeństwo osób tej samej płci zmiana płci nie wiąże się z koniecznością zakończenia związku małżeńskiego. Warunkiem jest uzyskanie zgody małżonka (tzw. „veto współmałżonka”).

Ani w Anglii ani w Walii nie dopuszcza się jednak zawierania rejestrowanych związków partnerskich przez osoby przeciwnej płci, w tym przypadku zmiana płci jednego z partnerów wiąże się z koniecznością zakończenia związku, chyba że przekształcony zostanie w małżeństwo osób tej samej płci.

Szkocja

Jeśli chodzi o Szkocję, to tamtejsza sytuacja będzie się różnić od stanowiska angielskiego i walijskiego od końca 2014 r., kiedy to małżeństwo osób tej samej płci zostanie dopuszczone w świetle prawa, gdyż prawo szkockie nie zawiera klauzuli dotyczącej weta współmałżonka.

G. Zdrada jako podstawa do rozwodu lub rozwiązania związku

W chwili obecnej małżeństwo oraz rejestrowany związek partnerski w niewielkim stopniu różnią się od siebie pod względem prawnym. Jedną z tych różnic dotyczy zdrady, która jest podstawą do rozwodu w przypadku małżeństwa, ale nie stanowi podstawy do rozwiązania związku partnerskiego.

Głównym powodem jest definicja prawna zdrady, w myśl której jest ona czynem, do którego dochodzi pomiędzy mężczyzną a kobietą. Zdrada nie ma zastosowania do par tej samej płci, gdyż w definicji tej określono formy, jakie może przybrać akt seksualny⁷.

Dlatego też chociaż zdrada stanowi podstawę do rozwodu, to można się na nią powoływać jedynie wtedy, gdy incydent dotyczył osoby przeciwnej płci (np. mężczyzna, który przebywa w związku małżeńskim z kobietą nie może powoływać się na zdradę, jeżeli jego żona miała romans z inną kobietą, a jedynie wtedy, gdy miała romans z innym mężczyzną).

W przypadku zdrady dotyczącej osoby tej samej płci rozwód może zostać orzeczony na podstawie nieuzasadnionego zachowania, które obejmowałoby romans z przedstawicielem tej samej płci.

Anglia i Walia

Podobnie jak na wyspie Jersey zdrada stanowi podstawę do rozwodu zarówno w przypadku małżeństw tej samej jak i przeciwnej płci, ale nie jest podstawą do rozwiązania rejestrowanego związku partnerskiego.

Ponieważ w Wielkiej Brytanii definicja zdrady jest taka sama, oznacza to, iż osoby, które zawarły ślub z osobą tej samej płci nie mogą w przypadku rozwodu powołać się na fakt odkrycia niewierności drugiej strony, chyba że romans dotyczył osób przeciwnej płci.

⁷ Tak samo dzieje się w przypadku nieskonsumowania małżeństwa, co jest podstawą do unieważnienia małżeństwa, ale nie jest podstawą do unieważnienia rejestrowanego związku partnerskiego. Przyczyną jest – podobnie jak w przypadku zdrady – definicja „nieskonsumowania związku” oparta na stwierdzeniu, iż akt ten dotyczy mężczyzny i kobiety.

CZĘŚĆ 3: OPCJE DOT. EWENTUALNEJ ZMIANY

Istnieje kilka różnych sposobów na dopuszczenie małżeństw par tej samej płci.

Wprowadzić można by śluby cywilne lub wyznaniowe osób tej samej płci - za zgodą organizacji religijnej, bądź też zezwolić jedynie na śluby cywilne wszystkich par bez względu na płeć (związek cywilny).

Bez względu na wybraną opcję, konieczna będzie zmiana szeregu istniejących ustaw. Będzie to proces skomplikowany i czasochłonny – dokładna ilość czasu uzależniona będzie od wybranej opcji, gdyż niektóre z nich są bardziej złożone.

Przy okazji rozpatrywania kwestii małżeństw tej samej płci możemy również zastanowić się nad innymi sprawami związanymi z równym prawem do zawierania związku małżeńskiego i partnerskiego, np. ślubami humanistycznymi oraz możliwością wprowadzenia rejestrowanych związków partnerskich dla osób tej samej płci.

W niniejszym dokumencie przedstawiono szereg opcji, które wyjaśniono bardziej szczegółowo na kolejnych stronach. Opcje te są następujące:

- A. Małżeństwo osób tej samej płci
  - Opcja 1: tylko małżeństwa cywilne osób tej samej płci
  - Opcja 2: małżeństwa cywilne osób tej samej płci oraz małżeństwa wyznaniowe osób tej samej płci
  - Opcja 3: tylko małżeństwa cywilne osób tej samej oraz przeciwnej płci (znane również jako związek cywilny)
- B. Małżeństwo humanistyczne i niereligijne
- C. Rejestrowane związki partnerskie
  - Opcja 1: Rejestrowany związek partnerski dla par o przeciwnej oraz tej samej płci
  - Opcja 2: Rejestrowany związek partnerski tylko dla par tej samej płci
- D. Zdrada jako podstawa do rozwodu lub rozwiązania związku
  - Opcja 1: Wprowadzenie zdrady jako podstawy do rozwiązania rejestrowanego związku partnerskiego
  - Opcja 2: Skreślenie zdrady z listy podstaw do rozwodu, jeśli chodzi o małżeństwo
  - Opcja 3: Nowa definicja zdrady

Na końcu punktów od A do D znaleźć można szereg pytań. W przypadku udzielania odpowiedzi na wszystkie lub część z tych pytań, proszę również uzupełnić Część 4, co pozwoli nam dowiedzieć się, kto odpowiedział na konsultacje.

Na pytania zawarte w niniejszym dokumencie konsultacyjnym odpowiedzieć również można przez Internet na stronie www.gov.je/consult

A. Małżeństwo osób tej samej płci

Opcja 1: Tylko małżeństwa cywilne osób tej samej płci

Można by umożliwić zawieranie małżeństw cywilnych parom tej samej płci.

Ślub w takim przypadku udzielany byłby przez urzędnika stanu cywilnego w miejscu o charakterze cywilnym – w dokładnie taki sam sposób, w jaki obecnie udzielane są śluby cywilne osób przeciwnej płci.

Niniejsza opcja nie dopuszcza małżeństw wyznaniowych osób tej samej płci, chociaż możliwe jest udzielenie błogosławieństwa religijnego po ceremonii cywilnej, jeżeli organizacja religijna oraz urzędnik kościelny zgodzą się udzielić błogosławieństwa.

Moglibyśmy ograniczyć błogosławieństwo par tej samej płci tylko do miejsc o charakterze cywilnym albo dopuścić możliwość udzielenia ich w ośrodku kultu religijnego za zgodą właściwej organizacji religijnej oraz urzędnika kościelnego.

- W niniejszej opcji dopuszcza się małżeństwo par tej samej płci, ale nie zezwala na małżeństwo wyznaniowe bez względu na wyznanie, nawet gdyby organizacja religijna i/lub urzędnik kościelny chcieli udzielić ślubu.
- Ponadto w przypadku osób transpłciowych, które znajdują się w związku małżeńskim, zmiana płci nie oznaczałaby konieczności zakończenia małżeństwa, gdyż mężczyzna przebywający w związku małżeńskim może stać się kobietą oraz być małżonkiem kobiety i odwrotnie.

Opcja 2: Małżeństwa cywilne osób tej samej płci oraz małżeństwa wyznaniowe osób tej samej płci

Można by umożliwić osobom tej samej płci zawieranie małżeństw cywilnych oraz dodatkowo wyznaniowych. Ślub wyznaniowy osób tej samej płci udzielany byłby przez urzędnika kościelnego, jednak tylko wtedy, gdy organizacja religijna i urzędnik kościelny zgodziliby się na udzielenie tego ślubu. Oznaczałoby to sytuację podobną do istniejącej w Wielkiej Brytanii.

Śluby osób tej samej płci udzielane byłyby w ośrodku kultu religijnego pod warunkiem zgody organizacji religijnej i urzędnika kościelnego.

- W niniejszej opcji zezwala się parom tej samej płci na zawarcie małżeństwa wyznaniowego, jeżeli zarówno organizacja religijna jak i urzędnik kościelny zgodzili się udzielić takiego ślubu. Małżeństwo takie nie mogłoby jednak zostać zawarte w przypadku braku zgody organizacji religijnej bez względu na to, czy urzędnik kościelny będzie chciał udzielić ślubu.
- Podobnie jak w przypadku małżeństw osób tej samej płci opcja ta pozwoli osobom transpłciowym, które przebywają w związku małżeńskim, zmienić płeć bez konieczności zakończenia małżeństwa.

Uwaga: Zmuszanie organizacji religijnych do udzielania ślubu osobom tej samej płci

Nie mamy zamiaru zmuszać organizacji religijnych ani urzędników kościelnych do udzielania ślubu osobom tej samej płci wbrew ich woli i sumieniu. Parlament Wyspy Jersey zgodził się już z tym, iż organizacje religijne powinny mieć swobodę wyboru i działania odpowiednio do własnych doktryn i wierzeń.

Opcja 3: Tylko małżeństwa cywilne osób tej samej oraz przeciwnej płci (związek cywilny)

Na wyspie Jersey para płci przeciwnej może obecnie wybrać, czy chce mieć ślub cywilny czy wyznaniowy. W wielu krajach europejskich wszystkie małżeństwa mają charakter cywilny, a ślubu udziela urzędnik państwowy (np. urzędnik stanu cywilnego), a nie urzędnik kościelny. System ten

określany jest mianem związków cywilnych, czasem nazywanych z języka francuskiego „Union Civile”.

W przypadku wprowadzenia na wyspie Jersey związków cywilnych, wszystkie pary bez względu na płeć zawierałyby małżeństwo cywilne, a ślub przeprowadzany i udzielany byłby przez urzędnika państwowego.

Po ślubie mogłoby dojść do błogosławieństwa religijnego, które oznaczałoby uznanie małżeństwa przez kościół. Organizacje religijne i urzędnicy kościelni nie musieli by jednak udzielić błogosławieństwa osobom tej samej płci, gdyby się na to nie zgodzili.

- W niniejszej opcji pary tej samej i przeciwnej płci traktowane są w ten sam sposób. Można by zatem stwierdzić, iż jest ona pełniejszym odzwierciedleniem idei „równego małżeństwa”.
- Ma ona jednak poważne konsekwencje, takie jak:
  - odebranie parom płci przeciwnej prawa do zawierania małżeństw wyznaniowych, które byłyby uznawane w świetle prawa. Bez względu na wyznanie można by tylko zawierać małżeństwa cywilne.
  - odebranie prawa do udzielania ślubów organizacjom religijnym i urzędnikom kościelnym, chociaż mogliby oni udzielać błogosławieństwa.
  - częściową zmianę roli, jaką historycznie i od dawna posiada Kościół Anglikański, jeśli chodzi o małżeństwo.

Uwaga: Rola Kościoła Anglikańskiego

Wyspa Jersey, podobnie jak Wielka Brytania, nie jest państwem świeckim. Oznacza to, iż nie twierdzi się, iż jest ona oficjalnie neutralna w kwestiach religii.

Kościół Anglikański jest oficjalnie przyjętym kościołem na Jersey i ma swoje korzenie w dorobku społecznym i politycznym wyspy. Jego sytuacja postrzegana jest przez wiele osób jako cecha charakterystyczna naszej wyspy.

Zgodnie z obecnymi przepisami dotyczącymi małżeństwa Kościół Anglikański posiada unikalną sytuację, gdyż w przeciwieństwie do innych organizacji religijnych ma prawo udzielać ślubów bez konieczności uzyskania aktu małżeństwa w urzędzie stanu cywilnego. Prawo to zostałoby mu odebrane, gdyby na wyspie Jersey dopuszczone miałyby zostać jedynie małżeństwa cywilne dla wszystkich par⁸.

Uwaga: Przekształcanie rejestrowanych związków cywilnych w małżeństwa tej samej płci

W przypadku wprowadzenia małżeństwa osób tej samej płci, bez względu na to, czy odbyłoby się to z zastosowaniem Opcji 1, 2 czy 3, pozwoliłoby to osobom, które zawarły rejestrowany związek partnerski na przekształcenie go w małżeństwo, gdyby sobie tego życzyły. Proponuje się, aby w przypadku wprowadzenia małżeństw tej samej płci, pary decydujące się na przekształcenie związku partnerskiego w małżeński mogły wziąć udział w specjalnej ceremonii „przekształcania”, aby umożliwić im uroczyste uczczenie i uznanie małżeństwa.

⁸ Na wyspie Jersey – podobnie jak w Anglii i Walii – proboszcz albo pastor kościoła anglikańskiego pełni w praktyce sam w sobie funkcję urzędnika stanu cywilnego. Odzwierciedla to długą tradycję rejestrowania małżeństw, która zaczęła się w XVI wieku, kiedy to nowo stworzony Kościół Anglii musiał zacząć rejestrować chrzty, małżeństwa oraz pogrzeby. Rejestr cywilny wprowadzony został na wyspie Jersey dwa wieki później - w 1842 r.

Pytania dotyczące punktu A

- a) Czy zgadzają się Państwo, iż wszystkie pary bez względu na płeć powinny móc zawrzeć związek małżeński? Proszę zaznaczyć:

Tak	
Nie	
Nie wiem	

- b) Czy zgadzają się Państwo na to, aby wprowadzone zostały małżeństwa osób tej samej płci?

Tak	
Nie	
Nie wiem	

- c) Czy zgadzają się Państwo na to, aby wprowadzone zostały małżeństwa cywilne oraz małżeństwa wyznaniowe osób tej samej płci, jeśli zgodzą się na to organizacje religijne i urzędnik kościelny?

Tak	
Nie	
Nie wiem	

- d) Czy zgadzają się Państwo na to, aby obecny system małżeństw cywilnych i wyznaniowych zastąpiony został tylko małżeństwami cywilnymi zarówno dla osób tej samej jak i przeciwnej płci, (tj. odebranie prawa do udzielania ślubów wyznaniowych organizacjom religijnym)? System ten znany jest również jako system związków cywilnych.

Tak	
Nie	
Nie wiem	

- e) Gdyby na wyspie Jersey miały zostać wprowadzone małżeństwa osób tej samej płci, która z poniższych trzech opcji, powinna zostać według Państwa wybrana? Proszę zaznaczyć:

<u>Opcja 1:</u> Tylko małżeństwa cywilne osób tej samej płci.	
<u>Opcja 2:</u> Wprowadzenie małżeństw cywilnych oraz małżeństw wyznaniowych osób tej samej płci, jeśli zgodzą się na to organizacje religijne i urzędnik kościelny.	
<u>Opcja 3:</u> Zastąpienie obecnego systemu małżeństw cywilnych i wyznaniowych tylko małżeństwami cywilnymi zarówno dla osób tej samej jak i przeciwnej płci.	

- f) Uwagi

--

W przypadku udzielania odpowiedzi na któreś z powyższych pytań, proszę również uzupełnić Część 4, co pozwoli nam dowiedzieć się, kto odpowiedział na konsultacje.

B. Małżeństwo humanistyczne i niereligijne

Można by wprowadzić na wyspie Jersey małżeństwa humanistyczne oraz inne formy małżeństw niereligijnych zarówno dla osób tej samej jak i przeciwnej płci. W Szkocji małżeństwa humanistyczne zostały już wprowadzone i oczekuje się, iż dojdzie do tego również w Anglii i Walii, gdzie przeprowadzane są aktualnie pełne konsultacje publiczne.

- W niniejszej opcji możliwe byłoby zawieranie ślubów, które odzwierciedlałyby wiarę w wartości humanistyczne i niereligijne, co wykraczałoby poza małżeństwo cywilne.
- Gdyby na wyspie Jersey wprowadzone zostało prawo dopuszczające małżeństwo osób tej samej płci, małżeństwo humanistyczne mogłoby być zawierane przez pary tej samej i przeciwnej płci.
- Opcja wprowadzenia małżeństw humanistycznych upadłaby, gdyby wprowadzony miał być system małżeństw cywilnych dla wszystkich (Patrz Część A, opcja 3). W takim przypadku małżeństwo musiałyby być zawarte w formie ślubu cywilnego, po którym na życzenie pary mogłoby się odbyć błogosławieństwo humanistyczne.

Pytania dotyczące punktu B

- a) Czy według Państwa powinniśmy wprowadzić małżeństwa humanistyczne oraz inne formy małżeństw niereligijnych? Proszę zaznaczyć:

Tak	
Nie	
Nie wiem	

- b) Uwagi

W przypadku udzielania odpowiedzi na któreś z powyższych pytań, proszę również uzupełnić Część 4, co pozwoli nam dowiedzieć się, kto odpowiedział na konsultacje.

C. Rejestrowany związek partnerski

Opcja 1: Rejestrowany związek partnerski dla par o przeciwnej oraz tej samej płci

Obecnie na wyspie Jersey rejestrowany związek partnerski zawarty może zostać jedynie przez pary tej samej płci. Pary przeciwnej płci, które nie chcą wziąć ślubu, ale mieszkają razem, nie mogą wstąpić w rejestrowany związek partnerski ani korzystać z towarzyszących mu praw. Podobnie jest w Wielkiej Brytanii i w wielu innych krajach.

Na Jersey można by jednak zmienić prawo, tak aby rejestrowane związki partnerskie dostępne były również dla par płci przeciwnej.

W ten sposób zapewnić można by ochronę parom przeciwnej płci, które nie są małżeństwem. Można się jednak spierać, iż istnieją inne sposoby na zapewnienie takiej ochrony bez tworzenia systemu, który uważany jest przez niektórych za dwupoziomowy system małżeństw i związków partnerskich.

- Niniejsza opcja pozwala zapewnić ochronę partnerom płci przeciwnej, którzy nie chcą wziąć ślubu, lecz pragnęliby, by ich związek miał status prawny i chcieliby uzyskać te same prawa, co pary tej samej płci w przypadku rejestrowanego związku partnerskiego.
- Dzięki tej opcji osoba transpłciowa, która zawarła rejestrowany związek partnerski, mogłaby zmienić płeć bez konieczności zakończenia związku.
- Gdyby na wyspie Jersey dopuszczone zostały rejestrowane związki partnerskie osób przeciwnej płci, w świetle prawa byłyby one uznawane jedynie na Jersey oraz w innych jurysdykcjach, gdzie również dopuszczalne są tego typu związki. Nie byłyby uznawane w Wielkiej Brytanii, chyba że podejście tego kraju do rejestrowanych związków partnerskich osób przeciwnej płci uległoby zmianie.

Opcja 2: Rejestrowany związek partnerski tylko dla par tej samej płci

Opcja ta odzwierciedla obecną sytuację, która według niektórych osób uznawana jest za niesprawiedliwą i nierówną.

- Pozostawienie sytuacji, gdy rejestrowane związki partnerskie dostępne będą tylko dla osób tej samej płci oznacza, iż osoby płci przeciwnej, które nie chcą zawrzeć związku małżeńskiego, nie będą mogły skorzystać z praw, jakie towarzyszą rejestrowanym związkom partnerskim. Z drugiej strony możliwe jest zapewnienie lepszej ochrony dla „konkubinatu” albo związków opartych na prawie powszechnym w inny sposób.
- Można się spierać, iż samo istnienie związków partnerskich powoduje erozję instytucji małżeństwa, a udostępnianie ich parom przeciwnej płci jedynie nasili ten problem. Istnieje przekonanie, iż ludzie, którzy chcą podjąć wzajemne zobowiązania powinni to uczynić poprzez małżeństwo, a nie rejestrowany związek partnerski.

Uwaga: Zniesienie rejestrowanych związków partnerskich

Gdyby wprowadzone miały zostać małżeństwa osób tej samej płci, teoretycznie znieść można by rejestrowane związki cywilne na korzyść małżeństwa.

Opcja ta nie jest aktualnie rozważana, jednakże zniesienie tego rodzaju związków mogłoby doprowadzić do tego, iż istniejące związki musiałyby zostać zakończone albo przekształcone w małżeństwo, co mogłoby się stać wbrew woli partnerów. Mogłoby to również spowodować pojawienie się problemu związanego z uznawaniem rejestrowanych związków partnerskich zawartych w innych jurysdykcjach.

Pytania dotyczące punktu C

a) Czy uważają Państwo, iż rejestrowane związki partnerskie powinny być dostępne dla osób przeciwnej płci? Proszę zaznaczyć:

Tak	
Nie	
Nie wiem	

b) W przypadku odpowiedzi „nie”, czy uważają Państwo, iż należy przyrzeć się innym sposobom na zapewnienie większych praw osobom żyjącym w konkubinacie lub związkom „opartych na prawie powszechnym”? Proszę zaznaczyć:

Tak	
Nie	
Nie wiem	

c) Uwagi

--

W przypadku udzielania odpowiedzi na któreś z powyższych pytań, proszę również uzupełnić Część 4, co pozwoli nam dowiedzieć się, kto odpowiedział na konsultacje.

D. Zdrada jako podstawa do rozwodu lub rozwiązania związku

Zdrada stanowi obecnie podstawę do rozwodu, ale nie jest podstawą do rozwiązania rejestrowanego związku partnerskiego. Głównym powodem jest definicja prawna zdrady, w myśl której jest ona czynem, do którego dochodzi pomiędzy mężczyzną a kobietą.

Opcja 1: Wprowadzenie zdrady jako podstawy do rozwiązania rejestrowanego związku partnerskiego

Można by zmienić przepisy dotyczące rejestrowanych związków partnerskich, tak aby zdrada stała się podstawą do jego rozwiązania, korzystając z jej obecnej definicji.

- Zbliżyłoby to bardziej małżeństwo i rejestrowany związek partnerski – zarówno partnerzy jak i małżonkowie mogliby powołać się na zdradę w przypadku romansu drugiej strony, jednak musiałby w nim uczestniczyć przedstawiciel płci przeciwnej. Można by się jednak spierać, iż dałoby to małą korzyść parom tej samej płci.
- W przypadku zezwolenia na zawieranie rejestrowanych związków partnerskich przez osoby płci przeciwnej, opcja ta byłaby dla nich jednak bardzo korzystna.

Opcja 2: Skreślenie zdrady z listy podstaw do rozwodu, jeśli chodzi o małżeństwo

Można by skreślić zdradę z listy podstaw do rozwodu, tak w przypadku małżeństw osób płci przeciwnej, jak i tej samej płci, gdyby zostały one wprowadzone.

- Dzięki niniejszej opcji zbliżona zostałyby do siebie sytuacja małżeństw i rejestrowanych związków partnerskich – ani małżonkowie ani partnerzy nie mogliby powoływać się na zdradę, gdyby druga strona miała romans.
- Stanowiłoby to krok w kierunku umocnienia idei wprowadzenia rozwodów bez orzekania winy we wszystkich przypadkach. W przypadku tego typu rozwodów małżonek, który wniósłby wniosek o rozwód nie musiałby udowadniać winy drugiej strony. Powszechnie uważa się, iż rozwody bez orzekania winy prowadzą do mniejszej wrogości między stronami i kosztują mniej, zarówno jeśli chodzi o kwestie finansowe jak i emocjonalne⁹.
- Istnieje jednak przekonanie, iż skreślenie zdrady z listy podstaw do rozwodu jest równoznaczne z ograniczeniem statusu małżeństwa oraz pojęcia wierności seksualnej jako kluczowego zobowiązania małżonków.

Opcja 3: Nowa definicja zdrady

Można by zmienić definicję zdrady – tak aby dotyczyła zarówno związków tej samej jak i przeciwnej płci, i ustanowić ją podstawą do rozwiązania małżeństwa i rejestrowanego związku partnerskiego.

- Dzięki niniejszej opcji zbliżona zostałyby do siebie sytuacja małżeństw i rejestrowanych związków partnerskich.
- Zarówno małżonkowie jak i partnerzy mogliby powoływać się na zdradę, bez względu na płeć osoby, z którą druga strona miała romans. Sytuację taką można by uznać za znacznie korzystniejszą niż Opcja 1, która ogranicza romans do osób przeciwnej płci.

---

⁹ Komisja Prawna z wyspy Jersey ma przeprowadzić rewizję dot. zmiany przepisów rozwodowych. Obejmować ona będzie propozycję wprowadzenia we wszystkich sprawach rozwodów bez orzekania winy, tym samym rezygnując z powoływania się na zdradę, porzucenie albo nieuzasadnione zachowanie. Ustalenia i zalecenia rewizji dokonanej przez Komisję Prawną będą musiały zostać rozważone przez członków parlamentu wraz z wynikami konsultacji w sprawie „równych małżeństw”.

- Przewiduje się, iż nowa definicja może być trudna do opracowania ze względu na złożony charakter określania różnic pomiędzy aktami seksualnymi w przypadku par tej samej i przeciwnej płci.

Pytania dotyczące punktu D

- a) Czy uważają Państwo, iż powinniśmy zniwelować różnice dotyczące podstawy do rozwodu oraz rozwiązania rejestrowanego związku partnerskiego? Proszę zaznaczyć:

Tak	
Nie	
Nie wiem	

- b) Jeśli tak, z którą z poniższych opcji zgadzają się Państwo w najwyższym stopniu?

<u>Opcja 1:</u> Wprowadzenie zdrady jako podstawy do rozwiązania rejestrowanego związku partnerskiego	
<u>Opcja 2:</u> Skreślenie zdrady z listy podstaw do rozwodu, jeśli chodzi o małżeństwo	
<u>Opcja 3:</u> Nowa definicja zdrady	

- c) Uwagi

--

W przypadku udzielania odpowiedzi na któreś z powyższych pytań, proszę również uzupełnić Część 4, co pozwoli nam dowiedzieć się, kto odpowiedział na konsultacje.

CZĘŚĆ 4: ODPOWIEDŹ NA KONSULTACJE

Osoby odpowiadające na którekolwiek z pytań znajdujących się powyżej w Części 3 proszone są o podanie poniższych informacji. Są nam one potrzebne w celu przetworzenia odpowiedzi oraz do korespondencji.

Informacje na Państwa temat

a) Imię i nazwisko:

b) Adres e-mail:

Adres pocztowy (wymagany jedynie w przypadku nie podania adresu e-mail).

d) Czy są Państwo mieszkańcami wyspy Jersey?
Proszę zaznaczyć:

Tak	☐
Nie	☐

e) Jeśli nie, proszę podać swój kraj zamieszkania?

f) Czy odpowiadają Państwo we własnym imieniu?
Proszę zaznaczyć:

Tak	☐
Nie	☐

g) Czy odpowiadają Państwo w charakterze oficjalnego przedstawiciela organizacji albo grupy?
Proszę zaznaczyć:

Tak	☐
Nie	☐

h) Jeśli tak, czy organizacja ta lub grupa jest:

i.	Związkiem wyznaniowym lub organizacją religijną	☐
ii.	Grupą reprezentującą osoby, które określają się mianem lesbijek, homoseksualistów, biseksualistów lub transseksualistów	☐
iii.	Inne (proszę podać jakie):	☐

Proszę podać nazwę organizacji, którą Państwo reprezentują

Opublikowanie odpowiedzi

Odpowiedzi dotyczące konsultacji mogą zostać podane do publicznej wiadomości (np. przesłane na życzenie do zainteresowanych stron, zacytowane w opublikowanym raporcie, przekazane w środkach masowego przekazu itd.). Proszę zaznaczyć, która z poniższych opcji ma zastosowanie w Państwa przypadku.

<u>Opcja 1</u> Zgadzają się Państwo na to, aby Państwa uwagi zostały przekazane do wiadomości publicznej i Państwu przypisane.	
<u>Opcja 2</u> Zgadzają się Państwo na to, aby Państwa uwagi zostały przekazane do wiadomości publicznej bez przypisywania ich Państwu (tj. w sposób anonimowy).	
<u>Opcja 3</u> Nie chcą Państwo, aby Państwa uwagi podane zostały do publicznej wiadomości.	

ZAŁĄCZNIK NR 1: PYTANIA I ODPOWIEDZI

Pyt.: Czy rejestrowany związek partnerski nie jest już tym samym, co małżeństwo?

Odp.: Małżeństwo oraz rejestrowany związek partnerski w niewielkim stopniu różnią się od siebie pod względem prawnym, dotyczy to ograniczeń w zakresie dziedziczenia emerytur. Owdowiała osoba ma prawo do całych środków zgromadzonych na rachunku emerytalnym zmarłego współmałżonka. W przypadku śmierci jednej z osób, które zawarły rejestrowany związek partnerski, druga osoba ma jedynie prawo do części środków zgromadzonych na rachunku emerytalnym począwszy od dnia zawarcia związku. Dla wielu ludzi – bez względu na to, czy popierają ideę małżeństw tej samej płci – najważniejszą kwestią wydają się potencjalne różnice dotyczące sposobu odbierania małżeństwa oraz związku partnerskiego przez społeczeństwo.

Pyt.: Czy organizacje religijne lub urzędnicy kościelni zostaną zmuszeni do udzielania ślubów osobom tej samej płci, jeżeli tego typu małżeństwa zostaną dopuszczone na wyspie Jersey?

Odp.: Nie. Parlament stwierdził już, iż żadne organizacje religijne oraz urzędnicy kościelni nie będą zmuszani do udzielania ślubów osobom tej samej płci na wyspie Jersey.

Wszystkie organizacje religijne powinny mieć swobodę wyboru i działania odpowiednio do własnych doktryn i wierzeń.

Pyt.: Czy kościoły anglikańskie na wyspie Jersey otrzymają zakaz udzielania ślubu osobom tej samej płci?

Nie. W przypadku wprowadzenia na wyspie Jersey małżeństw wyznaniowych osób tej samej płci, Kościół Anglikański – podobnie jak inne kościoły – będzie mógł podjąć decyzję o udzieleniu ślubu osobom tej samej płci, ale nie będzie mógł zostać do tego zmuszony. Kościół Anglikański otrzyma zakaz udzielania ślubu osobom tej samej płci jedynie wtedy, gdy Parlament Wyspy Jersey zdecyduje się wprowadzić związki cywilne, co oznaczać będzie, iż żadne organizacje religijne nie będą mogły udzielać ślubów, bez względu na to, czy miałyby to być małżeństwa osób tej samej, czy przeciwnej płci.

Pyt.: Czy Europejski Trybunał Praw Człowieka może zmusić organizacje religijne do udzielania ślubu osobom tej samej płci?

Odp.: Prawo precedensowe Europejskiego Trybunału Praw Człowieka stwierdza jasno, iż decyzje w sprawie małżeństw tej samej płci podejmowane są przez rządy poszczególnych krajów. Gdyby sprawa trafiła do Trybunału, skierowana byłaby przeciwko rządowi, a nie organizacji religijnej.

Podczas rozpatrywania sprawy Trybunał Europejski zobowiązany byłby do priorytetowego potraktowania praw organizacji religijnej zgodnie z artykułem 9 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka, w którym zagwarantowane zostało prawo do wolności religijnej.

Pyt.: Jeśli prawo zostanie zmienione i możliwe będzie zawieranie małżeństw przez osoby tej samej płci, czy terminy „mąż”, „żona”, „matka” oraz „ojciec” zostaną zniesione?

Odp.: Nie, te bardzo ważne terminy będą istnieć dalej i będą stosowane przez ludzi do wyjaśniania związków międzyludzkich. „Mąż” będzie dalej oznaczać żonatego mężczyznę, a „żona” oznaczać będzie nadal zamężną kobietę.

Pyt.: Czy nauczyciele będą musieli promować związki osób tej samej płci uczniom w czasie zajęć z wychowania seksualnego i związków międzyludzkich, jeżeli małżeństwa takie zostaną prawnie dopuszczone na wyspie Jersey?

Odp.: W programie zajęć z wychowania osobistego, społecznego, prozdrowotnego i ekonomicznego (Personal, Social, Health and Economic – PSHE) szkoły znaleźć mogą określone ramy, który wykorzystać mogą do omawiania i nauczania szeregu zagadnień. Jednym z podstawowych tematów są „związki”. Wychowanie PSHE obejmuje wyważone i poprawne informacje, które mają wspierać uczniów w rozwijaniu umiejętności emocjonalnych i społecznych, dzięki którym mogą zapewnić sobie bezpieczeństwo, cieszyć się dobrym zdrowiem i samopoczuciem oraz radzić sobie w życiu – tak w chwili obecnej jak i w przyszłości. W obszarze tym uwzględnione musiałyby zostać małżeństwa osób tej samej płci, a związane z nimi kwestie przedstawiane byłyby w sposób otwarty i wyważony – podobnie jak inne omawiane obszary. Żadna orientacja seksualna nie powinna być promowana w sposób bezpośredni.

ZAŁĄCZNIK NR 2: MAŁŻEŃSTWA OSÓB TEJ SAMEJ PŁCI W INNYCH JURYSDYKCJACH

Małżeństwa osób tej samej płci są obecnie dopuszczalne w świetle prawa w innych krajach, takich jak:

- Argentyna
- Belgia
- Kanada
- Anglia i Walia
- Dania
- Francja
- Islandia
- Meksyk (2 stany)
- Nowa Zelandia
- Norwegia
- Portugalia
- Szkocja (od końca 2014 r.)
- RPA
- Hiszpania
- Szwecja
- Holandia
- USA (19 stanów)
- Urugwaj

Istnieją plany wprowadzenia podobnych przepisów w:

- Luksemburgu
- Grenlandii
- Finlandii

W 2015 r. przeprowadzone ma zostać referendum w Republice Irlandii, przy czym irlandzki rząd twierdzi, iż w czasie głosowania będzie „aktywnie wspierać” wprowadzenie małżeństw tej samej płci.

ZAŁĄCZNIK NR 3: KRAJE EUROPEJSKIE, W KTÓRYCH W ŚWIETLE PRAWA UZNAWANE SĄ JEDYNIEM MAŁŻEŃSTWA CYWILNE

W poniższych krajach europejskich istnieje jedynie system małżeństw cywilnych dla wszystkich par (zwany również systemem związków cywilnych):

- Francja
- Niemcy
- Holandia
- Belgia
- Szwajcaria
- Luksemburg
- Rumunia
- Węgry
- Serbia
- Bułgaria
- Bośnia i Hercegowina
- Słowenia